

LJUDSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OBMURSKIH OKRAJEV

Uredništvo in uprava: Murska Sobotna Okr. odbor OF — Čekovni račun: Narodna banka Murska Sobotna 041 900-030 — Naročnina: Celoletna 100 din, polletna 50 din, četrtletna 25 din

Štev. 29 — Leto I.

Murska Sobotna, 8. septembra 1949

Cena 2 din

Važne naloge, ki stojijo pred krajevnimi ljudskimi odbori

Ze v mesecu juniju ali juliju so pre- jeli posamezni KLO setveni plan za oljno repico. Setev oljne repice je bila določena predvsem za one kraje, ki ne sejejo sladkorne pese. Nekateri odbori so ta plan že razbili na posamezna go- spodarstva, dočim drugi še niso pristo- pili k temu delu. Z ozirom na to, ker je za setev oljne repice zadnji čas, opo- zarijamo vse KLO, da bodo nosili vso odgovornost, če se po njihovi krivdi plan setve oljarice ne izvrši. Pri dolo- čanju gospodarstev, ki so obvezna sejati oljno repico, so se že zgodile precej- šnje napake, katere so dolžni KLO tak- ogle popraviti. Določali so namreč obve- zne večjim, srednjim in tudi neka- terim malim kmetom tako, da so plan razdrobili na malenkostne površine, od katerih ni pričakovati kaj prida donosa. Opozarijamo vse KLO, da je najmanjša količina, ki jo lahko predpišejo posa- meznemu gospodarstvu, 10 arov.

Se večjo napako pa je napravil KLO Cankova, ki je razdelil plan setve med posamezne kmetovalce ter določil vsa- kemu po 10 arov površine ne glede na posestniško skupino. Mišlim, da danes že vsak uvidi, da je to nemogoče in tudi vzbuja upravičeno ogorčenje med malimi kmeti v Cankovi. Svetujemo KLO v Cankovi, da za takoj popravilo in obre- meni le nekaj večjih posestnikov z več- jimi površinami, ker drugače pride navzkriž z določbami zakona o ljudskih odbori, ki govori o zaščiti malih in srednjih kmetov. Če bo ta KLO prislus- nili imenju svojih prebivalcev, bo takoj opazil napako, ki jo je napravil. Temu mnenju pa je dolžan prislusniti, saj je njegova dolžnost, da mobilizira čim večje sodelovanje svojega prebivalstva pri izvrševanju oblasti.

Vprašanju oljarice morajo KLO pose- vititi sedaj največjo pažnjo. Poročevalec za kmetijstvo je dolžan, da točno kontro- lira potek setve in doseže, da se pose- jana površina tudi kontrahirajo pri do- mači KZ-Kmetijsko gospodarstvo, ki bo kontrahiralo oljarice, lahko dobi takoj po sklepu pogodbe umetna gnojila in če proda pridelek, ne da bi zahte- valo zamenjavo olja, lahko prejme bone za odkup blaga po vezanih cenah do 8000 dinarjev, ne glede na posestniško skupino.

Druga važna naloga, kateri ne pose- čamo dovolj pažnje, je vprašanje mobi- lizacije delovne sile. Zakon o ljudskih odbori postavlja pred KLO v delu, kjer govori, da so dolžni skrbeti za mobi- lizacijo delovne sile za izgradnjo države. To delo pa prepuščajo LO ali frontnim organizacijam ali pa celo posameznim aktivistom, ki pridejo iz okraja. Jasn- je, da ti ne morejo imeti veliko uspeha, če nimajo nobene podpore v oblasti. V mnogih slučajih se delajo še napake, ki to mobilizacijo ovirajo, na drugi strani so pa še v škodo ljudem, ki bi se lahko vključevali v industrijo ter tam našli svojo eksistenco, ne pa da so privezani na kočček zemlje, na katerem ne mo- rejo živeti ter so prisiljeni podvreči se izkoriščanju po večjih kmetih, kateri jih nimajo kot delovno silo.

Tako napako je napravil KLO Gerlinca, ko je zaplenjeno zemljo, ki je ostala po okupatorjevih sodelavcih, razdelil takim ljudem, ki niso imeli ničesar svojega, samo zato, da mu ni bilo treba dajati tem ljudem živiliških nakaznic. Če bi KLO Gerlinca vključil to zemljo v eko- nomijo, bi jo člani KZ lahko z lahko- to obdelali, ostali prebivalci pa, ki so s tako delitvijo sedaj vezani životariti na krpici, katero so dobili, bi pa našli od- ločno zaposlitev v industriji in prepi- čani smo, da bi bili hvaležni KLO da jih ni privezal na zemljo. Sicer se ta napaka še da popraviti in svetujemo KLO Gerlinca da jo tudi popravi. Mobi- lizaciji delovne sile morajo sedaj KLO posvetiti vso pažnjo in z vso ostrino nastopiti proti delomrznemu. Vsaka bo- jazna pred zamero pred takim deo- mrznem je smešna, ker se sicer na drugi strani zametajo svojemu prebiva- lstvu, ki jih je izvolilo Pošten in pravi- len postonek četudi bo oster bo ugled KLO samo dvignil, ne pa mu škodil. Naši zakonski predpisi dajejo organom oblasti vso možnost dobro in pravilno izvesti to mobilizacijo, v kolikor pa to ne bodo storili pa nosijo vso moralno odgovornost zaradi svoje malomarnosti. Plan mobilizacije delovne sile v našem okraju mora biti izvršen in to je sedaj najvažnejša naloga vsakega KLO.

Odkup žita, ki je sedaj v teku v onih krajih kjer so se KLO potrudili dobro poteka. Tako je recimo v KLO Melnici oddala vsa vas 100% razen 4 ali 5 kme- tov. Opozarijamo tu posamezne KLO naj ne nasedajo godrnjanju o previsoki od- meri, saj so jo sami ugotovili. Opozari- jamo tudi vse kmetovalce da so parole o popuščanju in zniževanju oddaje ki se že širijo sovraznikova izmišljotina KLO so dolžni izvesti odkup z vso stro- gostjo ter se nikakor ne zadovoljiti s tem, da bi eventualno vas oddala 100%

količino, ki ji je predpisana, ampak tu- di vsak posameznik mora svoji obvezi v celoti zadostiti. V prejšnjih časih so se dogajali slučajji, da so nekateri kmetje, predvsem mali, pripeljali več kot so imeli predpisano in ker ni hotel zmja- viti domov, ga je oddal več. Ko pa je bila količina, ki jo je moral oddati celotni KLO dosežena, so odkup zaklju- čili, četudi nekateri kmetje še niso v celoti zadostili oddaji. Jasno je, da so predvsem mali kmetje ta postopek upra- vičeno kritizirali in se sedaj ne sme ponoviti. Odkup se mora pri vsakem posamezniku brezpogojno in brez vsake- ga popuščanja izvesti.

KLO so že dobili navodila za sestavo komisij, ki bodo določale hektarski do- nos krompirja, ajde itd. Delo teh komi- sij naj bo res precizno in natančno, da se ne bodo dogajali slučajji, kot so se pri določanju žitaric, da je skoraj povsod

morala intervenirati okrajna komisija. Vsako prikrivanje in zavijanje je brez vsakega pomena in nepošteno, ker na- men prikrivanja donosa ima za posledico prevladati breme oddaje na drugi KLO, ki bo delal pošteno, doma pa omogočiti spekulacijo. KLO naj skrbijo, da bodo postavljene komisije svojo nalogo tudi v resnici izvršile, ne kot je napravila komisija v Krogu, kjer je vsak posa- mezni član dal drugačne podatke o do- nosu, tako da je velika verjetnost, da komisija ni napravila nobenega poiz- kusa na terenu.

Poleg ostalih so gornje naloge naj- važnejše in zato morajo KLO skrbeti, da bodo v celoti in natančno izvedene, ker so kot oblastni organi zato odgo- vorni pred svojimi volilci in pred svo- jimi višjimi organi ter bodo za vsako malomarnost tudi odgovarjali.

Prijave tekmovalcev za kmečki festival v Murski Soboti niso zadovoljive

Kmečki festival v Murski Soboti, ki se bo vršil v začetku meseca oktobra, bo pregled vsega kulturno-prosvetnega dela v okraju. V okviru tega festivala je razpisano široko tekmovalstvo v vseh panogah kulturno-umetniškega delova- nja, kakor tudi tekmovalstvo v izvrševa- nju posameznih gospodarskih in poli- tičnih nalog med posameznimi vasi.

Pri tekmovalstvu kulturno-umetniških društev pridejo predvsem v poštev tek- me med gledališkimi skupinami ter pev- skimi zbori, kateri se morajo že sedaj temeljito pripravljati, če hočejo poka- zati kaj kvalitetnega. Posamezna kulturno-umetniška društva so bila že po- zvana, da pošljejo svoje načrte s toč- kami, s katerimi bi sodelovali pri festi- valu, vendar je le malo društev, ki so to napravila. Okrajni ljudsko-prosvetni svet bi lahko društvom nudil veliko pripravljen poslati strokovnjake, ki bi pomoč sedaj v predpripravi, ker je evetovali in pomagali pri vajah onim društvom, ki nimajo dobrih voditeljev za posamezne panoge. Tako bi tudi ta društva, katerih člani imajo voljo za delo, lahko z velikim uspehom nasto- pala v tekmovalstvu.

Kjer ni še pevskega zbora, pa gotovo lahko nastopi ali fantovska ali dekleška skupina, ki zna peti narodne pesmi, ker tekmujejo tudi take skupine in iz teh se bodo v bodoče lahko razvili dobri pevski zbori.

Dolžnost vseh prosvetnih delavcev v okraju je, da v tem času pred festiva- lom mobilizirajo vse, ki imajo veselje in pojoje za katero koli panogo prosvetnega dela od posameznikov recita- torjev, pevcev in godbenikov-solistov preko duetov, kvartetov pa tja do zbo-

rov, ker le na ta način bomo kulturno življenje v okraju poživeli. Posebna pažnja se naj polaga na godbe, ki ob- stojajo v posameznih vaseh in od bar- monikarjev do najmanjših skupin, ki igrajo po veselnicah in ženitovanjih, vse naj tekmuje v tem času, ker je na ta način bomo lahko našli kader in talente, katere se bo lahko šolalo in izpopolnje- valo. Vsekakor pa naj se vsi ti pojedinci in skupine, četudi še niso organizirani v nobenem društvu, skrbno pripravijo, da bodo — četudi enostavne in skromne stvari — tudi te lepo izvedli.

Vaske fronte organizacije v predfe- stivalskem času ravno tako tekmujejo, in sicer v tem, kako pomagajo ljudski oblasti pri gospodarskih nalogah, kakor odkupu, davku, izpolnjevanju svetnega plana itd. Po uspehih posameznih vasi, o čemer vodi evidenco OLO, se bo njih delo tudi ocenjevalo. Ravno tako se ocenjuje politično delo, ki ga vršijo te organizacije na vaseh in ki se kaže v študijskih sestankih, množičnih sestankih, predavanjih, pri gradnji zadrudnih do- mov, pri agitaciji za obdelovalno in splošno zadrudništvo, kakor tudi v skrb- i za kulturni dvig svojih prebivalcev, kar se predvsem vidi v tem, kakšne kul- turne panoge gojijo in na kakšni višini so posamezne skupine.

Vsi vaški odbori OF morajo na svojih prvih sestankih sedaj napraviti točen načrt, kaj vse bodo pokrenili, da bodo častno sodelovali v tekmovalstvu za kmečki festival.

Za vse informacije in nasvete naj se obračajo ustno ali pisмено na Agitprop, oddelek pri okrajnem Komiteu KPS v Murski Soboti.

P.

O delu sindikata Tovarne perila v Murski Soboti

V Tovarni perila v Murski Soboti je sindikalno življenje dokaj razgla- sano. To potrjuje dejstvo, da so od 30.000 ur prostovoljnega dela doslej naredili že 16.000 ur. 25 članov sin- dikata se je udeležilo sečnje drv na Kočevskem, ostali pa so delali na kanalu in na lastni ekonomiji; sedaj se udeležujejo prostovoljnega dela pri gradnji nove gimnazije. Člani sin- dikata so si uredili lastno menzo, ki so si jo sami opremili. Niso si pa mogli urediti ambulante ter sobe za doječe matere, ker niso mogli dobiti za to primerne sobe za otroško re- stavracijo so dali 10.000 din. Sindikat se je preskrbel z drvmi in si uredil lastni industrijski magazin. Na žalost pa omenjeni magazin ne uživa nikake prioritete pred ostalimi ma- gazini Murske Sobotne, ki bi jo kot magazin tako velike tovarne moral uživati kajti blago, ki ga dobivajo za racionirano preskrbo delavstva,

ne prihaja prve dni v mesecu, tem- več šele tedaj, ko dobijo blago ostale prodajalne. Glede tekstilnega blaga pa je sindikat dobro preskrbljen, ker si ga nabavlja sam.

Delovni kolektiv dela z velikim elanom v tromesečnem tekmovalstvu so njihovi udarniki, ki jih imajo 68, presegali dnevne norme od 110—130 odst. Plan za mesec avgust so izpol- nili 135%; polletni plan je bil iz- vršen 107% in tudi letni plan bo v doglednem času izvršen.

Kulturno življenje sindikata ne- koliko šepa. Temu je vzrok pred- vsem premajhna iniciativnost kul- turno-prosvetnega referenta in dej- stvo, da je večina delavstva z deže- le. Kljub temu pa se mladinske pri- pravljajo na okrajni mladinski festi- val, na katerem bodo nastopile s svojo folklorno skupino. Ko bodo iz- polnili letni plan, pa bodo prire- dili akademijo.

Odbori Osvobodilne fronte morajo ravno s konstruktivno kritiko bu- diti v naših množicah pravi ljudsko- demokratični čut in jih vzpodbujati k neposrednemu sodelovanju pri naših političnih in gospodarskih stvar- reh. Na eni strani sproščena kon-

struktivna kritika, na drugi strani razkrinkavanje in izločevanje vseh negativnih elementov iz organov naše oblasti in Osvobodilne fronte, to bo usposobilo naše odbore za resnično pozitivno delo.

Iz nalog OF.

Protestno zborovanje v Dolnji Lendavi Nihče nima pravice vmešarati se v naše notranje zadeve

V sredo, dne 31. avgusta se je vršilo v Dol. Lendavi v Kinodvora- ni protestno zborovanje množičnih organizacij proti neutemeljenim ter žaljivim notam vlade Sovjetske zve- ze. Zborovanje se je vršilo pod ge- slom: »Ali so se koroški Slovenci zato borili, da bodo še naprej suž- nji?!« Zborovanje je otvoril okrajni prosvetar. Govoril je referent za prosveto pri OS-u tov. Štefanič Loj- ze. Na kratko je podal zgodovino Slovenske Koroške. Nato je načel vprašanje nemoralne, antimarksi- stične in protirevolucioarne gonje Informbiroja proti FLRJ. Govoril je o žaljivih notah Sovjetske zveze ter o naših odgovorih na te note. Tlače- na Slovenska Koroška je bila pro- dana za Judežev denar — 150 milijo- nov dolarjev. S tem je vlada Sov- jetske zveze izdala malo socialistič- no državo in se s to umazano kup- čijo sama pridružila imperialistom,

ne pa Jugoslavija, kakor to ona kle- veta.

Proti vsem izmišljotinam in la- žem informbirojevkega ali impe- rialističnega tabora odgovarja naše delovno ljudstvo še z večjimi delov- nimi zmagami, s Sirotanovičevim gibanjem.

Referatu je sledila diskusija, pri kateri se je oglasil tov. Dvoršak, ki je z ogorčenjem ter z jedrnatimi be- sedami obsodil vse laži, sabotaže in spletke informbirojevščine ter na- glasil, da bomo uspešno izgradili so- cializem, saj nam je porok zato vod- stvo KPJ z maršalom Titom na čelu. Ljudje so vstali ter enotno skan- dirali: Tito—Partija in Tito—CK.

Sprejeti sta bili dve resoluciji, in sicer maršalu Titu in CK KPS.

Ob odhodu se je v dvorani raz- vnela pesem, ki se je ponesla na lendavske ulice: »Tito naš, Kardelj naš, za teboj vsi stopamo!« —el.

Delovni kolektiv podjetja Slatina Radenci v borbi za dvig produkcije

Slatinsko podjetje Slatina-Radenci, ki je dobilo pred kratkim pohvalno diplo- mo Zveze sindikatov Slovenije, je dose- gilo svoje uspehe le zaradi brigadnega sistema dela. Podjetje ima 264 nameščen- cev in delavcev ter je ustanovilo 12 brigad. Od teh delajo 4 brigade v obratu Radenci, 5 v obratu Boračeva in 3 v obratu Petanjci. Delo je normirano. Ta- ko mora n. pr. ena brigada, ki dela pri izviru v Radencih, napolniti 6800 stekle- nic v osmih urah, v skladišču pa mora- jo v istem času zapakirati 110 zabojev. Pri etiketiranju je norma 13.000 steklenic v osmih urah. Pri izvirih v Boračevi, ki so najmoderneje opremljeni, mora ena brigada, ki šteje okrog 20 ljudi, napolniti v osmih urah 8000 steklenic. V Petanjcih so naprave pri izviru že za- starele, zato je norma v nalivalnici le 5100 steklenic v osmih urah.

Kljub visokemu planu pa brigade dnev- ni plan redno presegajo do 50%. Letni plan pa bodo izpolnili do 29. novem- bra in pričeli delati že za peto leto petletke. Za zvišanje produkcije se ore predvsem v skladiščih, ker v nalivalni- cah vreli ne dopuščajo hitrejšega tem- pa dela. Tako delata v skladišču v Boračevi dva udarnika: Graf Jože in Horvat Franc, ki presegata normo do 70% dneвно.

Brigade so si napovedale tekmovalstvo za dosego plana v produkciji, v neopra- vlenih izostankih, v čistoti, v ne- vidnem in vidnem lomu, v kulturno- prosvetnem delu, v ideološki izgradnji,

v prostovoljnem delu ter novatorskih in racionalizatorskih predlogih. Stab vseh brigad se sestane tedensko enkrat, da pre- gleda uspehe brigad in oceni delo po toč- kah. Najboljša brigada v mesecu dobi prehodno zastavico, denarno nagrado v znesku 3500 din in tekstilno blago, druga najboljša brigada pa samo tekstilno blago. Najboljši posameznik v podjetju pa dobi nagrado 500 dinarjev.

Tudi sindikalno življenje vven pod- jetja je zelo živahno. Vsaka brigada ima svoj grafikon dela. Nadalje imajo štiri stenčase, ki jih menjajo vsake tri dni. Podjetje ima grafikon za vse brigade skupaj, in sicer enega za doseganje dnevnega, mesečnega in letnega plana, drugi pa označuje točke posameznih brigad.

Člani sindikata so naredili preko 3200 udarniških ur pri gradnji industrijske proge v Boračevi, delajo pa tudi nad- ure v vseh treh obratih. Sindikat je po- slal dve brigadi na sečnjo drv v Konj- ce. Ena od teh dveh brigad je dala udar- nika Škrlec Andreja in enega ponvalje- nika (Drvarič Franc) Da bi povečali svoj obrat, bodo obnovili vrelec »Gizela« v Boračevi.

Sindikat pa skrbi tudi za razvedrilo svojih članov. Doslej so prirejali izlete v Rogoško Slatino, na konjske dirke na Cven in na moto-dirke v Maribor.

Podjetje ima tudi lastni industrijski magazin, ki preskrbuje člane sindikata z racionirano preskrbo, —dp. l.—

Več pažnje odkupu

Murska Sobotna, 5. sept. — Po podatkih, ki smo jih prejeli o poteku odkupa v murskosoboškem okraju, moremo sklepati, da se je odkupu po- svetilo veliko premalo pažnje in da se je na odkup veliko premalo pri- pravljalo. Dokaz za to je dejstvo, da je bilo doslej odkupljenih šele 75 vago- nov žita obvezne oddaje in 69 vago- nov žita mlatišniške merice.

Največ napak se javlja pri odkupu obvezne oddaje žitaric. Tako n. pr. kmetje po nekaterih krajih še do se- danj nimajo določene višine obvezne oddaje. Zaradi tega delujejo od 12 zbirnih centrov šele štirje, in to v Murski Soboti, Beltincih, Fokovcih in Cankovi. Druga napaka pa je ta, da so krajevni odbori v mnogih kra- jih veliko prenizko planirali hektar- ski donos. Mnogokrat so morali pre- pisati oddaje celo popravljati, ker je okrajna komisija nasedla vaškim spekulantom in zniževala povsem re- alno ugotovljene hektarske donose. Primer Beltincev to jasno potrjuje. Po realnih ocenah so spekulantski kmetje v soboškem okraju samo pri belih žitih zatajili nič manj kot 1200 hektarov.

Nič boljše ni z obvezno oddajo mleka. Soboškemu Mlekoprometu je bilo planirano, da odkupi v tem le- tu 5.430.000 litrov mleka, toda do- slej je odkupil šele 32,75% navedene količine. Temu je predvsem vzrok nepravilen odnos kmetov do oddaje, ker mnogi kmetje mleka enostavno nečejo oddajati. Okraj je sicer za spekulantske kmete že podvzel po- trebne mere in nekaj spekulantov že kaznoval, toda to se je zgodilo žal nekoliko pozno in bo v najboljšem primeru odkup mleka izvršen s 50%. Pravilen odkup mleka zavira tudi dejstvo, da kmetje ne prejemaajo ob- ljubljenih bonov.

Tudi odkup živine zelo počasi na- preduje. Tako je bilo odkupljenih do- slej šele 13 glav plemenske živine. 249 pitanih in 552 mršavih praši- čev.

Nekoliko boljše je z odkupom sadja in zelenjave. Doslej je podjetje »Sa- dje in zelenjava« odkupilo že 47.000 kilogramov sliv. 80.000 kg jabolk. 32.000 kg hrušk. 10.000 kg stročjega fižola. 9000 kg graha. 17.000 kg ze- lja in prav toliko buč ter 65.000 kg krompirja.

Iz govora Moša Pijade v Beogradu

Nobene grožnje ne morejo zaustaviti naših narodov in naše mladine na veliki poti graditve socialistične Jugoslavije

Beograd, 5. sept. Včeraj je Beograd sprejel svoje mladinske delovne brigade, ki so tudi letos pomagale graditi veliko delo petletke, avtomobilsko cesto »Bratstvo-enotnost«.

Zborovanju so se udeležili člani Politbiroja CK KPJ Moša Pijade, sekretar mestnega partijskega komiteja Rato Đurđević, sekretar CK Ljudske mladine Jugoslavije Milijan Neoritić in še večje število partijskih izaslanikov ter mladinskih voditeljev in predstavnikov J.A.

Član Politbiroja CK KPJ tovariš Moša Pijade je ob tej priliki dejal:

Tovariši in tovarišice, brigadirji, mladina Beograda!

Vračate se z letošnjih velikih del z avtomobilsko cesto, z graditve Novega Beograda, kjer ste sodelovali. Pomen teh del, na katerih ste letos sodelovali, je velikanski. Zanesljivo upamo, da bo avtomobilska cesta dograjena že ob koncu tega leta. (Vzkliki: »Tako je!«) Bili so malodušenci, ki so mislili, da ne bomo te ceste zgradili niti v več letih. Zato bo zgraditev te ceste do konca letošnjega leta udarec po licih vsem tistim, ki so skušali sejati svoje malodušje okrog sebe. (Vzkliki: »Tako je!«) Graditev Novega Beograda pa je naloga za celo vrsto let. Tovariši in tovarišice, če pogledamo danes, septembra 1949, na obrežje čez Savo, lahko vidimo že iz tistega, kar smo tam zgradili, od letošnje pomladi pa doslej, kakšen bo ta Novi Beograd. To, kar smo v nekaj mesecih letos zgradili, je najlepši primer ljubezni do svojega ljudstva, navdušenja naše mladine za graditve svoje socialistične domovine, zvestobe svojemu ljudstvu, zvestobe tistim idealom, ki vodijo našo mladino v srečnejšo in lepšo prihodnost. (Ploskanje.)

Tovariši in tovarišice, minilo je že nekaj nad 30 let, ko je pripadalo obrežje onkraj Save tuji državi, tuji zatiralni Avstro-Ogrski. Bila je to velika sila, sila, sovražna mali Srbiji, sila, sovražna in zatiralna za naše narode, ki so pod njo živeli izgubljena in v tisti vojni, ki jo je sama začela proti majhni Srbiji, ker je hotela potepati njeno neodvisnost. Izgubljena je velika Avstrija in rodila se je Jugoslavija.

Rezultati, ki so bili danes tukaj doseženi, niso samo zausnična tistim, zares malodušnim malodušneštem v naši državi, ampak so hkrati tudi močan udarec po licih tistih v tujini, ki so začeli doživljati »kritiko« proti Jugoslaviji in nadaljevali z gospodarsko blokado, z obsejnim incidenti, prekinitvijo kulturnih ter drugih stikov, dokler niso prignali tako daleč, da govorijo danes v svojih notah o naši državi kot majhnem ščeneču, ki se je drznilo lajati na velikega slona. (Smeh.)

Govorili so o avtomobilski cesti, zlasti pa o Novem Beogradu, da je to pustolovščina. Toda, tovariši in tovarišice, ni pustolovščina tam, kjer je ljudstvo pripravljeno dati vse za zgraditev svojega življenja, za uresničitev socializma, za zavarovanje svoje neodvisnosti, svoje svobode in svoje prihodnosti. Ni pustolovstva tam, kjer sta ljudstvo in naša mladina pripravljena dati vse za zmago pravilne linije svoje ljubljene Partije.

(Zlogovanje »Tito-Partija«.) Ni pustolovstva tam, kjer je tako ljudstvo, tak delavski razred, taka mladina, kakršna je naša, Titova mladina. (Zlogovanje: »Mi smo Titovi — Tito je naš!«) Uspehi naše graditve so toliko bolj rasli, postajali toliko večji, kolikor so bile večje težave, ki jih povzročajo tisti, od katerih ne bi mogli tega nikoli pričakovati, od Sovjetske zveze in drugih informbirojskih držav. Ni potrebno, da bi vam razlagal, kaj vse so v zadnjem letu storili, da bi preprečili graditev socializma v naši državi. Nič jim ni pomagalo, kajti naše ljudstvo in mladina krepko stojita za našo Partijo in tovarišem Titom. Enotnost ljudstva in njegovega vodstva ni bila nikoli tako trdna kot danes in vsak dan postaja še trdnejša. (Vzkliki: »Za Partijo — vse, za Tita — vse, za CK — vse, hural!«)

Hoteli so, da bi se Partija uprla svojemu vodstvu, hoteli so, da bi se ljudstvo uprlo državnemu vodstvu. Vse so napravili in uspeh — dosegli so prav nasprotno rezultate. Cementirali so enotnost našega ljudstva, cementirali so enotnost naše mladine, cementirali so enotnost ljudstva in vodstva. In razumljivo je, da jih je ta težak uspeh pripravljal do besa in do tega, da nam groze. Mi ta bes razumemo, ker prihaja iz obupa zaradi neuspeha, grožnje pa nas niso omajale. Naši narodi so se navadili na take grožnje v svoji dolgi zgodovini. V velikih usodnih časih svoje zgodovine, v najusodnejših časih niso naši narodi nikoli izgubili glave in vedno so vedeli kaj je njihova dolžnost do svoje domovine, do svobode in neodvisnosti. Vse te grožnje, ne glede na to, od kod prihajajo, samo urjunejo voljo naših narodov, da bodo do konca varovali neodvisnost in suverenost svoje socialistične domovine.

Ves svet ve, za kaj se danes Jugoslavija bori, ves svet danes ve, da se bori za človeške, pravične in enakopravne odnose med socialističnimi državami, ves svet pa danes tudi ve, kdo je proti tej enakopravnosti. Ko govorijo, da je Sovjetska zveza slon, Jugoslavija pa ščeneč, ki misli, da je močno zato, ker lahko laja na slona, potem odkrivajo pred vsem svetom, kako razumejo odnose med socialističnimi državami, kako razumejo odnose velike socialistične države do neke majhne socialistične države. (Ploskanje.)

Tisti, ki stvari tako postavljajo, so prevzeli pred svetovno zgodovino velikansko odgovornost za to postavljanje odnosov med velikimi in majhnimi. S takim rasnim prezirom do majhnega naroda je doslej govoril samo Hitler. Ko sedaj vidijo, da z grožnjami ne dosegajo zaželenega uspeha, piše glasilo Informbiroja, da bo rešitev spora prišlo neposredno iz Jugoslavije. In točno prav tako tudi je. To bi morali vedeti že pred letom dni Rešitev je v rokah naših narodov, našega delavskega razreda, vseh naših delovnih ljudi, naše Titove mladine. (Ta-vo-jel) Toda, ne rešitev, kakršno pričakujejo. Rešili bomo ta spor, rešili ga bomo z izpolnitvijo našega petletnega plana, rešili ga bomo z zgraditvijo socializma v naši državi, rešili ga

bomo z veliko moralno politično zmago naših pravičnih pogledov na to, kakšni morajo biti odnosi med socialističnimi državami (Tako je! Zlogovanje: »Tito — Partija! CK — Tito!«) Socialistična resnica je na naši strani.

Mladina Beograda, ki si neločljivo del vse naše države, si v prvih vrstah veličastne borbe, ki jo vodijo naši narodi, graje socializem. Vse poizkušajo, da bi te izolirali od druge demokratične mladine sveta. Prepovedujejo svoj mladini, da bi prihajala v našo državo. Povzročajo vse ovire, da naša mladina ne bi prišla na razne mednarodne kongrese, festivale itd. Toda, tovariši, kot jim ni pomagala gospodarska blokada, prav tako jim propada tudi ta blokada naše mladine, kajti že to poletje smo imeli nekaj skupin tuje mladine, ki bodo lahko povedale resnico o jugoslovanski mladini, ko se bodo vrnile v svoje države.

Jugoslovanski narodi, posebno pa Beograd, Partija in Tito so vam hvaležni za vaše veličastne napore, ki ste jih pokazali pri vseh delih, pri katerih ste sedaj sodelovali (Zlogovanje: »Tito — Partija!«, »Tito — Partija — vse klevete razbijaj!«) Naša država, Partija in vaš največji prijatelj ter učitelj tovariš Tito, so vam hvaležni in so ponosni na vas. Svetla in veličastna je pot, po kateri korakajo naši narodi pri socialistični graditvi. Svetla in veličastna je pot, po kateri korakate vi, današnji mladinci, prav tako, kot je bila svetla in veličastna pot naše mladine, ko je v dolinah in v gorah Jugoslavije v štirih letih vojne visoko držala zastavo osvoboditve.

Nadaljujte pogumno to pot in ne bojte se nikakih težav, nikakih ovir, prav nikakih groženj, kajti nikake blo-

V letošnji sezoni bo zdravilišče Slatina Radenci sprejelo 1.400 gostov

V zdravilišču Slatina-Radenci traja sezona od 1. maja do 31. oktobra. Med tem časom je v zdravilišču vse živo. Zdravilišče sprejema člane sindikata, člane Zveze borcev, vojne invalide, oskrbovance socialnega zavarovanja in prosvetne delavce. Po 15. septembru pa bo odprto za privatnike. Penzion stane za člane sindikata dnevno 190 din, manj 25% popust, za privatnike pa 360 din. Gostje se v zdravilišču odlično počutijo. Na razpolago imajo pingpong, odbojko in šah. Dalje imajo na razpolago kopeli, masažo in elektroterapijo. Zdravilišče ima orkester, ki igra vsak dan dopoldne in popoldne v paviljonu po eno uro, zvečer pa igra za ples v kavarni od 20. do 23.30 ure. Gostje imajo na razpolago tudi kino in kulturne prireditve. Zdravilišče je namreč sklenilo po-

godbo z ljubljansko Filharmonijo za pet kulturnih prireditev. V nedeljo, 4. sept. jim je priredilo kulturno društvo Tovarne avtomobilov Tezno igro Domen, 11. sept. bo koncert KUD-a »Jože Laško« iz Ptuj, 18. sept. pa bo v sklopu prireditev ljubljanske Filharmonije nastopal »Jezek«.

iz vsega tega vidimo, kakšno skrb polaga naša država na svoje delovno ljudstvo, vidimo pa tudi veliko skrb in trud sindikata zdravilišča. Kljub temu, da razpolaga zdravilišče le z 244 ležišči, je sprejelo v avgustu povprečno dnevno 420 gostov. Letos je v zdravilišču več gostov kot kdaj koli poprej in sindikat zdravilišča se je odlično izkazal. Oglejmo si delo tega sindikata!

Podjetje ima 102 uslužbenca in vsi so vključeni v sindikat. Ker jim

Najboljši mladinski aktiv v soboškem okraju napoveduje tekmovanje

Aktiv mladine iz Bokrač napoveduje tekmovanje vsem aktivom okraja Murska Sobota v čast 30. obletnice ustanovitve SKOJ-a v sledečih točkah:

1. Kateri mladinski aktiv bo bolj dosledno izvajal študij po odloku o študiju.
2. Kateri aktiv bo zafel čim več neorganizirane mladine v organizacijo.
3. Kateri aktiv bo formiral boljšo delovno brigado za pomoč v delu družinam, iz katerih so odšli mladinci v frontno brigado ali v J.A.
4. Kateri aktiv bo boljše organiziral izlete v KOZ ali obiske v sosednje aktivne.
5. Kateri aktiv bo dal čim več prostovoljnih delovnih ur pri gradnji zadružnih domov in gospodarskih poslopj in dosegel večji procent udeležbe.
6. Kateri aktiv bo več prispeval za pravilno izvedbo odkupa žitarie in obvezno oddajo.
7. Kateri aktiv bo vključil čim več mladine v prostovoljno gasilsko četo.
8. Kateri aktiv bo dal iz svojih vrst najboljšega mladinskega voditelja do 1. septembra.
9. Kateri mladinski aktiv bo redno študiral snovi iz »Mladinskega aktiv«.
10. Kateri aktiv bo redno plačeval mladinsko članarino in jo dostavil Okrajnemu komitetu do vsakega 5. v mesecu.
11. Kateri mladinski aktiv bo prej preskrbel za svoje članstvo mladizske značke in legkimačije.
12. Kateri mladinski aktiv v okraju bo dal več prostovoljnih delovnih ur za popravilo vaških cest.
13. Kateri aktiv bo dal več mladine v strokovne šole in v industrijo.

Aktiv LMS Bokrač

kade niti podtikanja niti grožnje ne morejo zaustaviti naših narodov in naše mladine na tej veliki poti graditve svoje ljubezni socialistične Jugoslavije. Ni težave, pa čeprav bi bila še tako velika, ki je naši narod s tako mladino ne bodo premagali. Ni težave, ki je ne bodo premagali zato, ker je na čelu naših narodov prekaljena lunaška Komunistična partija in ker stoji na čelu te Partije največji sin naših narodov tovariš Tito. (Zivel Tito! Tito — Partija!)

Naj živi naša socialistična mladina!

Naj živi Ljudska mladina Jugoslavije!

Naj živi KPJ s svojim CK in tovarišem Titom na čelu! (Dolgotrajno ploskanje in zlogovanje.)

po planu pripada 116 uslužbenecv, vidimo, da so zmanjšali delovno silo za 14 oseb. Da bi zvišali kvaliteto in kvantiteto dela, so ustanovili 11 delovnih brigad, ki tekmujejo.

Uspehi brigadnega sistema dela so se kmalu pokazali: ob polletju je bil finančni plan presežen za 32%, plan nočitev pa za 24%. Kljub velikemu številu gostov pa ni bilo doslej čez podjetje še nobenih pritožb, ravno nasprotno: podjetje je ponosno na pismene pohvale, ki jih je prejelo od številnih gostov.

Najprej je imelo podjetje mnogo težav s hrano. To vprašanje pa je sedaj rešeno, ker so si člani sindikata ustanovili lastno ekonomijo. Ekonomija sijajno uspeva. Na površini 400 kv. metrov so posadili krompir, ki so ga pridelali 4350 kg. Ravnatelj podjetja, tov. Šmajdl Stane, mi je s ponosom pokazal ogromen krompir, ki je zrasel na njihovi ekonomiji: »74 dkg tehta in na razstavo ga bomo poslali,« mi je dejal. Na ekonomiji so nadalje pridelali še 3500 kg pšenice, 3000 kg rži in 3600 kg ječmena. Podjetje ima še 105 svinj, 19 krav in tri pare konj. Zdaj pa delajo svinjake za 200 svinj. Ti bodo gostovi do 25. septembra.

Člani sindikata zdravilišča pa se udeležujejo tudi udarniškega dela. Zdaj grade nov vodovod, ki bo dovajal sladko vodo vsem hotelom, restavracij in pralnici. Kajti doslej je bila po hotelih napeljana le elatina.

To je delo sindikata zdravilišča, čigar prva in zadnja skrb je, da bi se gostje v zdravilišču čim bolj in udobneje počutili.

—mz—

Zoohigiena

Naša živinoreja dobiva v okviru državnih posestev in obdelovalnih zadrug vse bolj obliko množičnega, farmarskega izkoriščanja domačih živali. Ta razvoj živinoreje je odraz spremenjenih družinskih odnosov in preobrazbe našega kmetijskega življenja, za uresničitev socializma, za zavarovanje svoje neodvisnosti, svoje svobode in svoje prihodnosti. Ni pustolovstva tam, kjer sta ljudstvo in naša mladina pripravljena dati vse za zmago pravilne linije svoje ljubljene Partije.

Veda, ki nas uči o tem, kako bomo svoje živali obvarovali pred boleznimi in na kakšen način je mogoče od njih doseči kar največ koristi, se imenuje zoohigiena. Zoohigiena govori o pogojih zdravega razvoja živali, ki začne že pri ploditvi odraslih živali, se nadaljuje z nego brejih samic, z nego ob času poroda in vzrejo mladičev. Nadalje nam daje zoohigiena smernice za pravilno ekonomsko izkoriščanje domačih živali in smotno odlobo pri izboljšanju pasem. Temelji na poznavanju vzrokov kužnih in parazitarnih bolezni in proučevanje delovanje raznih bolezenskih mikrobov in zajedavcev na živalsko telo, pa tudi pogoje, pod katerimi se živali-eki organizem bori proti bolezenskemu delovanju mikrobov in zajedavcev. Pri podajanju celotne problematike, kako

bolezni nastajajo in se širijo, nam omogoča pravilno vrednotiti važnost bolezenske krali in drugih zunanjih faktorjev, ki koristno ali škodljivo vplivajo na razvoj živega organizma. Pri tem nam odkriva nesluteno važnost smotnega krmljenja, vpliv klime, oskrbe in nege, zlasti vpliv stajke oskrbe, važnost enake svetlobe, čistega zraka in paše. Za primer naj navedem nekaj o skušnjah v svinjereji, ki smo jih doživljali zadnja desetletja tudi v Sloveniji. Petdeset let bo skoraj minilo kar smo po našem podeželju prihlieli z gradnjo zidanih svinjakov z lepimi, betoniranimi podi. Petdeset let je, kar je našim živinorejcem prišel v meso in kri strah pred prehladi mladih prašičkov. Zato zapirajo svinje, ki so na porodu, v kotu živinskega hleva, kjer je resda topleje kot v svinjakihi. Toda v njih, posebno pozimi, po vseh stenah polzi mokrota, okenca v njih so tudi skromna, da puščajjo v hlev le toliko svetlobe, da moramo, kadar pomagamo svinji pri prsenju, celo podnevi prižigati luč. V naših hlevih ni prežvečevalnih naprav, tako da se vlaga, katero živali vdihavajo in katera izpareva iz živalskih izmečkov, kondenzira na mrtlih stenah. Zelezeje v takih hlevih rjavli, les razpada, prašički pa kljub navidezni skrbni nehi slabo uspevajo. Posebno takrat, ko jih odstavimo od seska, začno kašljati, loteva se jih driska, no koži na se jim pojavi umazan izpuščaji. Ni čudno, da počinjajo in zaostajajo v rasti. Pompoč je preprosta. Ne pomagajo ne zdravila, ne cepila, svinji s pujski moramo pripraviti suho in zračno gnezdo in omogočiti jim moramo, da pridejo na prostoto. Zunaj jim ne bo manjkalo svežega zraka, na paši se bodo prežibali in našli vse tisto, kar potrebuje njihov naravni rastoči organizem. Le na tak način je mogoče preprečevati driske, nalezljive kašle in ostale bolezni mladih prašičev. Priznati moramo, da so vzrejni centri za našo svinjerejo samo tam, kjer te enostavne metode vzreje poznajo in se po njih držijo.

Prav tako kot za svinjerejo, se lahko tudi za govedorejo in konjerejo naučimo osnovnih vodil zoohigienic iz domačih izkušenj. Primerjajmo krave hlevčarice po nekaterih naših ravninskih predelih ali pa v hlevu vzrejene telice, ki v prvo pridejo iz hleva takrat, ko jih ženemo

k biku, z živino, ki se vrne s planine. Na eni strani imamo nerodne krave z dolgimi parklji, med njimi mnogokrat krave bolečih udov zaradi kostolomnice in mnogokrat celo tuberkulozne živali. Pašna živina pa je tršata, dolge diake, zdrava in neprimerno bolj plodna.

Slično je tudi v konjereji. Konjska reja nekaj neodpušljivega. Konj, ki je zrasel v hlevu, ostane za vse življenje žalostna prikazen. V hlevu je namreč nemogoče odrediti konja gladnih oblik, močnih in zdravih nog, globokega oprsa ter krepkega srca. Prehrana na paši je najbolj prirodna krma, lahko prebavljiva in v njej ne manjka vitaminov in rudinskih snovi. Odkod odlike pašne živine, je razumljivo. Gibanje na soncu in svočem zraku, čvrsti skelet, mišičje, pospešuje presnavljanje, zaradi globlje dihanja in pospeševanja krvnega obtoka se pojača srce in izdatneje razvijajo pljuča. Na paši se razen tega krepi živčevje. Spreminjajoče se vremenske prilike čvrste kožo in žival se utrdi nasproti prehladam.

Razumljivo je, da se tudi pašna razlikuje od pašne in da ne kaže n. pr. pretiravati z utrudljivim preganjanjem telet in mladih junic na oddaljene pašnike. Tako vidimo skoraj redno, da na skupnih planinah podmladek navadno prvo leto ne pridobi mnogo. Naporno iskanje hrane mladiče preveč izčrpa in srce tem bolj škoduje, čim mlajši so. Vse take ugotovitve so važne za zoohigieno. Zato zgradimo n. pr. za mlada teleta tekališča okrog njihovih hlevov, za doščajoče telice napravimo hlev v bližini pašnikov, ki so določeni zanje itd.

S pašo in izpuščanjem na prostoto vrne mo živali nekaj tega, kar izgubijo z neprimernim življenjem v hlevu, ki je za gospodarsko izkoriščanje več ali manj nujno. Pitanje n. pr. je skoraj vedno vezano z izrazito hlevsko rejo, slično je tudi s preživljanjem mladih krav itd. Hlev je torej potreben, ker v njem nudimo živali zaščito pred vremenskimi neprilicami in ker omogoča intenzivno gospodarsko izkoriščanje živali. Ker živali prebijejo v hlevu pri nje večino svojega življenja, je povsem razumljivo, da je zelo važna obsejna poglavje zoohigienic, ki govori o gradnji hlevov. Zoohigiena nas v tem poglavju uči, kako mora biti hlev urejen, da v njem v

okviru možnosti ustvarimo pogoje za zdravo življenje. Hlev mora biti suh, zračen, svetel; razen tega mora zaščiti živali pred visokim mrazom pozimi in vročino poleti. Hlev mora biti zgrajen na suhih tleh, vedno ga je treba izolirati proti talni vlagi, da ta ne pronica v zidove. Tla, stene in strop je treba zgraditi iz takega gradiva, da ne bodo mrzli. Posebno važno je v hlevu napraviti primerne prgnočevalne naprave. V zatohlem, torej nezračnem hlevu, je zrak vse preveč vlažen. Razumljivo nam bo, če se spomnimo, da živali pri dihanju izločajo ogromno vlago in da vlaga izhlapeva tudi iz krme in živalskih izločkov. V zatohlem hlevu se vlaga nabira po stenah, ki zaradi tega postanejo mrzle, kar je v pravem nasprotju z visoko temperaturo zraka v zatohlem hlevu. Živali so izpostavljene nevarnosti prehlada ob teh vlažnih in mrzlih stenah, še bolj pa ob prepihu, ki nastaja pri odpiranju vrat. Neutemeljena je bojazen, da se bo zaradi zračenja hlev preveč ohladil. Naj navedemo primerno temperaturo za nekatere vrste živali:

za mlado govedo	10—12° C
za molzne krave	12—15° C
za konje, vprežne in pitovne	
voje	12° C
za plemenske svinje	12° C
za ovce	5—10° C

Dotakniti se hočemo problematike govedorejskega, svinjerejskega in kokošerejskega farmarskega obrata. Riskantno je začeti z večjim živinorejskim obratom, preden so ustvarjeni pogoji za tak obrat. Če so dani pogoji za neko živinorejsko gospodarjenje, je pri snovanju gospodarskega vedno najbolj važna pravilna organizacija.

FARMARSKA GOVEDOREJA

Eno od najvažnejših živinorejskih gospodarstev je reja goveje živine. Prvenstveno gre za produkcijo mleka, podrejeno važnosti je reja delovne in potovne živine. Možnosti za govedorejo so najrazličnejše. Določajo jih gospodarske potrebe in rene možnosti. Drugače se bo govedoreja razvila na tovarniški, industrijski ali gozdni ekonomiji, kjer se lahko razvijejo zgolj neki industrijski obrati, z nalogo oskrbovati z mlekom manjšo potrošniško skupino. Tak obrat

se lahko pri obnavljanju staleža svojih produktivnih živali naslonijo na vzrejne centre, torej obnavljajo živali prvenstveno z nakupovanjem. Razumljivo je, da tako gospodarstvo ne more biti samostojno. Polno je le tako gospodarstvo, ki se v pogledu regeneracije produktivnih živali osamosvoji in skrbi za lasten podmladek. Pri tem pa postane vzreja podmladka ena od najvažnejših faz v živinorejskem obratu. Čim smo to ugotovili, nam postane jasno, da bo produktivnost živinoreje v veliki meri odvisna prav od pravilne vzreje podmladka. Če se vrnemo na osnovna vodila zoohigienic, moramo za tak obrat zagotoviti lemo pašo za krave in junice ter razen tega poskrbeti okrog domačije za tekališča za izpuščanje telet in odraslih živali v zimskih mesecih.

Že s stališča prehrane in oskrbe živali moramo deliti posamezne rejne skupine. Ta delitev postane toliko bolj potrebna zaradi preprečevanja vzrejnih bolezni. Prvo skupino predstavljajo molzne krave. Pri njih ne smemo pozabiti, da niso zgolj produktivne živali, ampak istočasno tudi plemenske živali; in da jim moramo zato omogočiti čim več gibanja na zraku in soncu, da ne bo trpelo njihovo zdravje in njihova plodnost. Vemo, da so v tem pogledu možnosti v ravnini drugačne, kot v planinskih predelih. Planinarstvo je v naših alpskih predelih najidealnejši način reje goveda. V ravninskih predelih pa je pašniška reja prava redkost. Toda, če hočemo, da bomo imeli uspeh, je treba tudi v ravninskih predelih pri snovanju večjih obratov pristopiti k ostvaritvi pašnikov. Pri planinarjenju pa žene mo živali na spomlad na nižje planine, od koder se živina v poletju premakne v višje lege. V tem času se pašnik na nižjih legah obrastejo, na njih kosimo, nakar se na jesen nanje zopet vrne živina. V naprednem gospodarstvu se pašnik izrabljajo še intenzivneje z organizacijo t.i. o imenovanih pregozskih pašišč. Gre za pregrajene pašnike, pri čemer je mogoče poedine pregrade popisovati in negovati sporedno tako, da se pašna v njih obnavlja v času, ko živina pride do poslednje pregrade. Slično je mogoče urediti pašnike v ravnini.

Ob času poroda je treba krave oddeliti od skupne črede. Prvič morajo biti v tem času s svojimi izločki iz co-

Kolektiv DOZ-a Murska Sobota v borbi za izpolnitev plana

Kolektiv DOZ-a v Murski Soboti, ki obdeluje teren okrajev Murska Sobota, Dol. Lendava, Radgona in Ljutomer, zaradi objektivnih težav ni v začetku tega planskega leta dosegel tistih uspehov, kakor je bilo potrebno, ali je s pojačanimi naporimi polletni plan 1. 1949 vseeno izpolnil globalno. Rezultati, ki so bili doseženi po poedincih in njihova borbenost se je prenesla tudi na večino drugih tovarštev s terena in pisarne. Uspehi meseca drugega polletja kažejo viden napredek, tako da sta mesečna plana julij-avgust visoko prekorajena in se je plan začel izpolnjevati tudi v poedincih. Ta preokret v uspehih je dal pogum kolektivu in poedincem, da so svoje obveze po letnem planu tudi sami povišali, in tako prednjači kolektiv vsem edincem v LR Sloveniji.

V prvem polletju je bila najboljša organizacijska enota okraja Gor. Radgona, katero vodi tov. Polenšek Anton, in najboljši zastopnik tov. Šurec Franc, ki obdeluje Ljutomer in okoliš. Izkazali so se tudi tovarši: Rajbar Joško iz Mur. Sobote, Benkič Ivan iz Sebečevca, Mekš Jože iz Serdca in drugi. Sedaj se bje odločila bitka, kdo bo najboljšim odnesel prehodne zastavice in pohvale, katere so prejeli ob zaključku prvega polletja, a kolektiv v celoti za naslov najboljšega kolektiva.

Tekmuje se tudi v kvaliteti dela in v pravilnosti zavarovalne zaštite potom našega socialističnega zavarovanja socialističnemu in privatnemu sektorju, ker zaštite je potrebno vse premoženje in življenje.

Okraj Mur. Sobota in Dol. Lendava, ki imajo še precej nezavarovanih gospodarstev, se temeljito obdelujejo in je zaradi tega tudi izvršena tesna povezava z ljudsko oblastjo in množičnimi organizacijami. Poleg zavarovanja gospodarstev proti požaru, se vrši tudi množično zavarovanje živine proti boleznim in pogin, a ravno tako se sedaj v zvezi z akcijo ljudske štednje vršijo tudi življenjska in neugodna zavarovanja naših delovnih ljudi. V tem celu tekmujejo posamezne sindikalne organizacije in do sedaj so izredne uspehe dosegle sindikalne podružnice OLO Mur. Sobota in Radgona, OZKZ Dol. Lendava, Nafta Dol. Lendava in Obutev Mur. Sobota ter druge, katerih članstvo s tem dokazuje pravilno gledanje na naše socialistično zavarovanje.

Sedaj se vrši tudi akcija neugodnega zavarovanja učencev osnovnih šol in dijakov gimnazij ter drugih

strokovnih šol, na katerih je angažirano tudi naše učiteljstvo, s pomočjo katerega bodo uspehi tudi v tej panogi 100%. Saj za minimalno premijo se dobi visoka odškodnina in se tako naši mladi državljani seznanjajo tudi z zavarovanjem, poleg socialne zaštite, katero nudi ta oblika zavarovanja.

Tudi zavarovanje posevkov proti toči je dalo značne rezultate. Saj so mnoga državna posestva, zadruge in privatniki že prejeli popolno odškodnino za uničene pridelke, s čimer je potrjena nujnost tega zavarovanja, katero pred vojno ni bilo razvito, ker ni nosilo dobička raznim tujim kapitalističnim zavarovalnicam.

Tudi hitro in pravilno izplačana odškodnina po škodi zaradi požara, pogina živine, nezgod pri ljudeh vsakodnevno utrjujejo zaupanje naših delovnih ljudi o potrebi in koristi zavarovanja in tako ni daleč čas, da se bo tudi ta kolektiv lahko ponosno izkazal, da je vse zavarovalno polje zajeto, t. j. vse premoženje in življenje naših delovnih ljudi zavarovano, kar si je kolektiv postavil kot svojo plansko nalogo v bližnji bodočnosti. G6

Skrb za naše najmlajše Soboški pionirji so dobili svojo restavracijo

V nedeljo, 4. sept. je bila v lokalu bivše gostilne Horvat otvorena pionirska restavracija. Otvoritvi je prisostvovala veliko število pionirjev iz Murske Sobote in okolice. Tovarišica Anica Tručl je pozdravila pionirje v imenu okrajnega odbora AFŽ, nato pa je pozdravila pionirje tovariš Antalič, ki je v svojem govoru poudaril, da je pionirska restavracija namenjena vsem pridnim pionirjem, ki se dobro učijo.

Nato so restavracijo odprli. Pionirjem so postregle članice mestnega in okrajnega odbora AFŽ. Za malo denarja so se pionirji lahko najedli dobrot, kot so to hrenovke, rogljčki, pecivo itd.

Restavracija sama je zelo okusno poslikana in opremljena. Obsega dve sobi in rdeči kotiček, kjer se bodo pionirji lahko po jedi igrali. Za enkrat so sobe opremljene z velikimi mizami, a v kratkem bodo veliko pohištvo zamenjali z majhnimi.

Pionirska restavracija je velika pridobitev za pionirje Murske So-

Prekmurska sindikalna brigada na sečnji drv v Kočevju

Že v začetku meseca julija je okrajni štab v Murski Soboti sprožil akcijo, da so posamezne podružnice in uprave podjetja poslale svoje delavce na sečnjo drv za podjetja, ustanove in člane sindikatov v podjetjih. Večinoma so vsa podjetja in ustanove to pravilno razumele, razen nekaterih upravnikov, ki so trdili, da po višjih direktivah ne smejo odstopiti delavcev za sečnjo, ali pa vsled njihovega tehnokratskega gledanja plana v začetku ni bilo mogoče razbiti oportunitizma, kar pa so v poznejših akcijah popravili.

6. julija je krenila brigada v kočevske gozdove. Brigada sicer ni v celoti dosegla svojega plana, vendar pod začetnimi pogoji (neorganizirano sečnje, slabo orodje, nepopolna sečišča itd.) številka 1385,5m³ nasekanih drv govori, da so uspeli po enem mesecu dela prebroditi težave. Najbolj se je izkazala desetera brigadirja Flisar Ludvika iz tov. mesnih izdelkov, katere si je 9 krat priborila prehodno zastavo, presegla plan za 15% in s tem bila tudi od strani Gozdne uprave nagrajena. Nagrajena sta bila tudi poedinci.

Lukač Matija in Nikola Ludvik iz Sindikalne podružnice cestarjev. Druga brigada je odšla na sečnjo 25. julija. Ta je po enomesečni akciji z 23 brigadirji uspela nasekati 946,5 m³ drv, kar je zadovoljiv uspeh. Norma je stalno prekorajena za 10—15%. Najboljša skupna je bila z desetarjem Budja Jožetom na čelu.

Tretja skupina je odšla na delo 6. avgusta. V tej pa so prevladovala ženske iz Tovarne perila. Ker je za ženske delo v šumi naporno, je GU namestila njih na delo v ekonomiji, katerih zaslužek pa nadoknadi z drvami po normativih. Sedaj je v toku zbiranje poslednje brigade. Pri tem se bodo lahko izkazale še tiste Uprave, ki iz tega ali onega razloga niso poprej poslale delavcev v brigado.

Kakor povsod so se tudi tukaj našli poedinci, ki bi radi razbijali enotnost delavstva. Po dveh dneh dela je dezertiral iz brigade Novak Stefan iz DES-a, kateri je na široko razlagal, da je moral zapustiti delo zaradi slabe hrane, čeprav je 49 brigadirjev, s katerimi je bil na

sečnji, govorilo drugače. Značilno za Novaka je dejstvo, da je že štirikrat bil premeščen na razna delovna mesta, kot tudi na gradnjo daljnovoča v Primorje in je vedno dezertiral, češ da življenjski pogoji zanj niso primerni, kljub temu, da so z istimi pogoji zadovoljni ostali graditelji, ki so še zdaj na gradnjah.

Tipičen primer je bil tudi Kaučič Jakob, iz bolnice, katerega je brigada razkrinkala, ker je hotel na račun brigade izneti v gozdu letovišče ne pa delovišče.

Z dezertiranjem iz brigade sta se še odlikovala tudi Keršmar Ludvik iz Mestne kleparske delavnice in Juričanec Stefan in Ograda, ki pa sta od svojih kolektivov dobila dostojno lekcijo.

To so posamezni primeri delovne nediscipline, vendar je brigadirjem kot celoti potrebno priznati vso pohvalo, najbolj pa še komandantu Vezjaku, ki je v prvih dneh uspel, da se je stanje izboljšalo.

Taka je borba naših sindikalnih brigad, da slehernemu osigurajo drva za kurjavo v zimskih časih.

Preskrba

Poverjeništvu za trgovino in preskrbo OLO Murska Sobota

obvešča vse razdeljevalce garantirane preskrbe, da delitev sladkorja za mesec julij zaključite brezpogojno do 8. septembra 1949. Naknadni obračun sladkorja z odrezki za mesec julij morate dostaviti Upravi okrajnega magazina v Murski Soboti najkasneje do 10. septembra 1949.

Razpisujemo delitev maščob za mesec avgust

Obveščamo vse potrošnike garantirane preskrbe, da si lahko nabavijo maščobo za mesec avgust 50%, t. j. polovični obroki na delavske karte (TD-a, TD-b, TD, SD in LD-kategorije).

Na dodatne živilske nakaznice NOS, BOL, UDAR, razpisujemo delitev 100%. Potrošniki garantirane preskrbe si lahko nabavijo maščobo v vseh poslovalnicah okrajnega magazina in KZ-jih, kateri imajo garantirano preskrbo.

Drugo delitev maščob za mesec avgust bomo naknadno razpisali.

Obveščamo vse upravitelce do mlečnih nakaznic, da so obroki mleka za mesec september sledeči:

DOJ 1.—1
OM 2 0.50 l

OM 2 0.25 l
BOL 0.50 l
NOS 0.50 l
Nad 60 let 0.25 l

Obroki mleka ostanejo v voljavi do preklica.

OLO Murska Sobota

Razglas

Vpisovanje v Glasbeno šolo v Murski Soboti bo od 10. do 14. sept. od 10. do 12. in od 14. do 16. ure. Kasnejši vpis bo le izjemoma dovoljen. Redni pouk se bo pričel 15. septembra. Poučevalo se bo klavir in violina kot glavna predmeta in solfeggio s teorijo, ansamblske vaje in mladinski zbor kot obligatni predmeti. Dalje se bo poučeval tudi ljudski instrument — harmonika. Učenci, ki nimajo lastnih instrumentov, dobe za vajo na razpolago klavir. Sola ima tudi nekaj violin, ki si jih bodo učenci lahko izposodili. Prijave za vpis je treba kolkovati z 10 din. Enkratna vpisnina znaša 50 din in mesečna ukovina 100 din. Nadarjeni učenci se lahko oproste plačevanja ukovine.

dil nevarne za zdravo čredo; drugič pa že ob porodu začne skrb, da očuvamo potomstvo pred nevarnostmi okužbe z najrazličnejšimi mikrobi od odraslih živali in svojih sovostnikov. Poleg tega bi oskrba mladovne živali motila umerno dogajanje v produkcijski čredi. Zato gradimo na farmah za krave ob porodu posebne porodne hleve. Kapaciteta porodnišnice se določa po številu krav, ki teli v glavnem času telenja. Krave pridejo v porodnišnico kak teden pred časom in ostanejo v njej še kakih deset dni po porodu. Praviloma naj porodnišnica ne bo večja kot za 6 do 10 živali, če je potrebno, napravimo raje več oddelkov.

Teleta pri farmarski rejli odstavimo takoj po porodu in jim mleko dajemo kot piščo. Na prvi pogled se cer izgleda najprirodnejše, da teleta sesajo pri svojih materah, vendar temu ni vedno tako. Vsoka mlečnost dobrih mlaznic ni nekaj naravnega in pri takih kravah se teleta kaj rada prenapijejo.

V prvih 10—15 dnevih so sesna teleta posebno dovzeta za nalezljivo grizo in vnetje popka. Razen tega je v tem času pogosta razvada, da po napajanju z mlekom, če jih pustimo preveč skupaj, drugo drugemu sesajo uhle, rep ali celo popek, kar je posebno nevarno v prvem tednu življenja, dokler se teletu ne zasui popek. Iz teh razlogov na modernih gospodarstvih novorojena teleta osamijo vsako zase s tem, da jih denejo v prenosljive stajce in jih postavijo v poseben prostor, ki mora biti v neposredni zvezi s porodnišnico, ker jih je treba v tem času krmiti z mlekom, torej mlekom mladovnih krav. (Profilaktori.)

Po preteku te dobe se je pri teletih najbolj bati nalezljive pljučnice in paratuberkuloze. Te bolezni izbruhnejo v zatohlih hlevih z mrazimi stenami in prepričom in se nato s strahotno naglico širijo od teleta do teleta. Poleg tega je treba podmladek zavarovati pred boleznimi, ki se eventualno širijo med odraslimi živalmi iz teh razlogov napravimo za ta teleta poseben hlev s tako lego, da je na južni strani možno napraviti tekašče. Na mnogih gospodarstvih tudi v tem hlevu držijo vsako tele v svojem kotičku, čeprav ni opaziti večjih izgub, če denejo po 4—5 let iste starosti skupaj v večje pregreje. Teleta v teh pregrajah niso priveza-

na. S tem jim omogočamo, da se čimbolj prosto gibljejo. Puščati jih moramo tudi ven na prosto. Pozimi lahko začnemo spuščati teleta v tekašča že v drugem ali tretjem mesecu. Celo pri desetih stopinjah mraza jih lahko pustimo zunaj pol do ene ure. Dokler skačejo in se preletavajo, se ni treba bati, da se bodo premrzila. Seje, če se st snejo skupaj in mirujejo, je znak, da jih zebe. Poleti je treba spuščati na tekašča okoli hleva že 3—5dnevna teleta, pri treh mesecih pa že lahko po malem začno hoditi na pašo. Njihov pašnik pa mora biti v bližini, ker jih ne smemo mučiti s predolgo hojo. Na večjih gospodarstvih še v takih razmerah obsojajo nevarnosti, da nemaden izbruh kake kužne bolezni, napravi znatno škodo. Zato pomagamo s posebnimi prenosljivimi stajcami, ki so prekriti in z njimi tudi na prostem držimo vsako tele zase. Telo v tem času prvenstveno dajemo mleko, polagoma pa dopolnjujemo obrok z dobrih senom. Mleko za teleta mora biti zdravo. Iz tega razloga in iz obratovatelnihih vidikov delajo na večjih farmah v zvezi s hlevom za teleta še oddelke za krave-krmilke. Ko so teleta pol leta stara, je treba junce oddeliti od junic. Na opomlad morajo na vsak način na pašo, ker je to najcenejši in najbolj zdrav način vzreje. V starosti 5—6 mesecev morajo že shajati s tem, kar dobe na paši. Krmijo jih nametne ne smemo preveč bogato, ker se sicer preveč zamastijo, kar škoduje njihovi plodnosti. Hlev za junice naj bo čimbolj preprost. Najboljše je zanje napraviti pristavo v bližini pašnikov. Ker ostajajo v tem hlevu tudi čez zimo, moramo napraviti skozi hleve posebno tekašča za zimsko izpuščanje na prosto.

Plemenkaja je najbolje namestiti v kraven hlevu in zanj izbrati najbolj prometni prostor, s čimer preprečimo, da bi postal plašen ali hudoben. Zanj napravimo poseben boks (stajco) Pravo je da ga spuščamo vsak dan na prosto in ga po možnosti uporabljamo tudi za lažja dela. Mlad junci morajo iti na pašo seveda ne skupaj s kravami, ampak junčami. Tega, kar jim da pašo, v hlevu ne moremo nadomestiti.

Pitovna živina

Reja pitovne živine je lahko poseben gospodarski obrat. Planje klavnih vo-

lov in jalovih krav pa je ponavadi v živinoreškem obratu neko postensko prizadevanje. Za pitanje pridejo v poštev vse tiste živali, ki jih izključimo iz razpoda. Niso pa v ta namen primerne krave, ki jim že izpadajo zobje, izčrpani volji in živali, ki bolehalo na prebavilih. Pitaji je mogoče živino na paš, intenzivnejše pa je pitanje v hlevu. Hlevi za pitovno živino ne smejo biti pretopli in zadostuje temperatura 6—8 stop. C. V pretoplih stajah se živali znojijo in izgubljajo apetit in se zaradi tega nič prav ne reče. Priporočljivo je, spuščati jih vsak dan v tekašča ob hlevu, da se pregibljejo, ker se jim s tem poveča apetit. Ni pa primerno, goniti jih na oddaljene pašnike, ker bi se pri tem preveč utrujali.

Farmarska svinjereja

Nesporno drži, da so prašiči od vseh domačih živali najboljše živilo in okolnosti, v katerih morajo živeti. Preprečevanje in odvratanje najvažnejših vzročnih bolezni pri prašičih je zapovedano v čim prirodnejši vzreji. Najprirodnejša je pašniška vzreja. Gibanje na svežem zraku in soncu je predpogoji, da se okostje pravilno razvije, prav tako mišice, ter se utrjuje srce in pljuča. Gibanje pospešuje prebavo in daje apetit. Paša je najprirodnejša prehrana. Hranljive snovi so v njej v pravilnem razmerju in se ni bati, da bi zmanjkalo mineralnih snovi in vitaminov. Razumljivo je, da se bodo posebno naglo pokazale posledice pomanjkanja rudniških snovi, ki so potrebne za tvorbo kosti pri živali, k v nekaj mesecih zraste iz majhnega pujska v 100kilogramsko pitanco.

Zal pa intenziviranje prašičereje v nekaterih področjih zmanjšuje pašne površine. Farmarska prašičereja brez pašnikov ne more obstajati. Razpoložljive površine, ki jo je nujno treba preskrbeti, moramo pravilno razdeliti na poedne vzrejne skupine. V interesu celotne vzreje je, držati na prostem vsaj plemenske živali in pujske (mlade). S tem se ohranja plodnost črede. Močna konstrukcija plemenskih svinj in pravilna vzreja pujskov pa predstavlja prvi pogoj, da bodo pitanci, ki bodo z podmladka vzrasli, mogli vzdržati neprirodno pitanje.

Prvo vzrejno skupino v prašičereji, k sodi zase, so plemenske svi-

nje in plemenski naraščaji. Te živali naj poleti in pozimi ostanejo na pašniku. Razumljivo je, da pašnik ne sme biti močvirnat in da ga je potrebno tudi primerno negovati. V naprednih farmah tudi prašičjo pašo razdelijo na plegone. V zaščito pred vremenskimi nevarnostmi in za prenočevanje v mrazih nočeh napravijo za te prašiče skupno neizprepročljivo koto. Na eno svinjo računamo 1 kv. meter. Na dostopnem mestu pašnika zgradimo posebno krmilnico.

Tudi mrjasca je treba držati neprestano na prostem. Denevmo ga v poseben ograjen prostor s preprosto koto.

V času kotitve je treba tudi svinje dati zase. To že narekuje posebna nega in skrb zanje in za njihov podmladek. Kužne bolezni mladih prašičkov je mogoče preprečevati zgolj z vzrejo na prostem. Zato moramo kotišča za svinje urediti tako, da bodo prašičji pršljeni bivali na prostem. Da bi pa omejili izgube vzrejskih bolezni na minimum, si prizadevamo tudi v prašičjem vzrejalstvu osnovati najmanjše vzrejne enote, to je posamezna legla druge od druge. V ta namen izberemo za svinje s pujski najbolj zdrav kos pašnika, kjer je svet suh in nekoliko nagnjen proti jugu. Vso površino razdelimo na toliko tekašče, kolikor gnezda rabimo (t. j. za polovico plemenskih svinj: pri 10 svinjah 4—5, pri 100 40—42). Tekašče ločimo drugo od drugega s primernimi vmesnimi prostori in ograjamo s plotovi iz kraljnikov, ali pa razdelimo s tesnimi ograjami. S tem hočemo preprečiti okuževanje legla od legla s prašičjo gripo, ki se prenaša z izkašljanimi kapljicami. Na severnem koncu tekašča izgradimo topla in suha gnezda v obliki posameznih koč, ali pa celega bloka oddaljenih kotcev, ki služijo v zehod šte od vremenskih nevarnosti ter za prenočevanje.

Na južnih koncih pa zgradimo krmilnico — posebej za svinjo, posebej za pujske. Krmilnice je dopustno napraviti tudi v hlevu samem, vendar mora biti tudi pr. taki rešitvi kotišče dana možnost, da se prašiči po svoji volji gibljejo na prostem.

Svinje ostanejo v teh izolirnih tekaščih dva meseca, t. j. do odstavitve,

našar se vrnejo na pašnik za svinje. Pujske pa pustimo v tekaščih po možnosti še dva meseca. Po tem času denevmo tiste, ki jih določimo za pitanje, v pitakišče. Prašičke pa, ki jih odberemo za plemo, t. j. take, ki naglo rastejo in so lepo grajeni, pa denevmo na pašnik med svinje, tako, da plemenske živali prav za prav vedno ostanejo na prostem.

Pitanci, če primanjkuje pašo, lahko take vzrejne pitance brez večje škode redimo v hlevu. Planje je v glavnem vprašanje krmjenja, uspeh pa odvisen od zdravia pitancev. Razumljivo je, da bo pri pitancih toliko manj bolečih nog, čim bodo tudi njih omogočili, da se od časa do časa pregibljejo v tekašču. Pri izgradnji hlevov za pitance moramo posebno paziti na to, da bo hlev suh in zračen, toda brez prepiha, kajti prašičji so nad vse občutljivi za prehlad.

Kokošjereja v večjem obsegu

Predvidevamo, da se samostojne, specializirane kokošjerejske farme ne bodo ustanovile v večjem obsegu. Preknuh pa bomo na naših državnih in združenih posevkih resno brezpomembnih kokošjih jat. Kokošjereja v večjem obsegu pa se bistveno loči od našega posetranskega gospodarjenja s kokošmi. Kokošjo jato je treba naglo obnavljati. Pri farmski rejli se življenjska doba (kokoši) skrajšuje in največja donosnost doseže lakrat, kadar e kokoši mogoče obnavljati, v dveh letih. Prirodna reja se mora nujno zamenjati z umetno, ker je le na ta način mogoče vzrediti zadostno število podmladka in kar je tudi važno — enake starosti.

Kokoš je ptica ki ne more uspevati na tesnem prostoru. Preskrbeti je treba zanje pašo ali obsežna tekašča. Valjenje je delo ki bo v pravilu ostalo v rokah centralnih valilnic. Naša posestva bodo prvenstveno morala pravilno rešiti vzrejo piščancev. Opozoriti hočemo na osnovno zahtevo zoohigijene, da vzrejamu podmladek popolnoma separatno od odraslih živali. Uspeh v kokošjereji pa poleg tega zavisi tudi od prehrane in nič manj od pravilnih kurnic. Poglavje, k govori o zoohigijeni na kokošjih farmah, je pa tako obširno, da je osnove mogoče podati le na posebnih tečajih.

Pionirji se učijo, igrajo in gradijo

Pionirji iz Prekmurja so pred dvema tednoma krenili v Savinjsko dolino nabirati hmelj. Med pionirji se je med nabiranjem razvilo živahno tekmovanje, kar dokazuje, da se vzgajajo v pravem socialističnem duhu in da je njihovo delo v čast vsemu Prekmurju.

murju. saj se razvijajo v prave borce za socializem, v zavestne graditelje lepšega življenja.

Črtica, ki jo objavljamo, pripoveduje o njihovem delu in o njihovi veliki volji, ne zaostajati za odraslimi graditelji socializma.

Bolniki

V pionirski ambulanti je tišina. France in Jožek spita, Tinče pa široko odprtimi očmi strnuje v strop, kjer se spremlja muha. Skozi okno lije širok pramen sonca. Jablana, ki razprostira pod oknom, veje in prikazuje svoje dosege sadev, riše po zidovih dolge sence. Nekje na cesti hupa kamion, na rasi pa pojo petelini.

Tinče ne more spati. Noga, ki si jo je včeraj razrezal na steklu, ga več ne boli. Ponoči ga je še bolela, zdaj pa so bolečine že minile. Zjutraj je že hotel iti obirat hmelj, toda bolničarka ga ni pustila.

»Se en dan moraš ostati v taborišču,« mu je dejala, ko mu je prenezovala nogo.

Se en dan? Tinče se nikakor ne more sprizgneti s to mislijo. V taborišču je tako dolgočasno in pusto, zunaj pa sije sonce in vabi. Sicer gre lahko na vrt, toda kaj bo sam na vrtu. Predpoldan je dvorišče tako mrtvo, žive duše ni nikjer videti, samo kure se podijo po njem. Šele popoldan zonet zaživi, takrat, ko se pionirji vrnejo.

Tinče se je dvignil z ležišča in stopil k oknu. Pogled mu je spleval preko dvorišča na polje, kjer se kakor borovi gozdički vidijo hmeljni nasadi. Tam obira njegova četa hmelj. Tekmujejo, da bi si pridobili zastavico. Včeraj jim je manjkalo le za en škaf hmelja, pa bi bila zastavica njihova. Danes hočejo to doseči. Ne le za en škaf, še več mislijo nabrati nad normo. Morajo uspeti, morajo, saj gre za zastavico.

Stal je ob oknu in mislil. Po glavi so se mu podile različne

misli. Kaj, če bi šel tudi on na polje, saj ga noga ne boli več. Toda bolničarka ga ne bo pustila, saj mu je zabičala, da danes še ne sme iti delat. Noga se mora spočiti, da bo rana zarastla.

Toda zastavica! Včeraj je manjkalo za en škaf, pa bi bili uspešni, danes bo manjkalo najbrž za štiri. Štiri škafe, ki bi jih danes nabral, da si ni razrezal nogo. Spet ne bo zastavice. Hudimano steklo, da se je ravno on moral poraziti nanj in to ravno zdaj, ko se četa bori za zastavico!

»Pojdem,« se je nenadoma odločil, »samo bolničarka me ne sme videti.«

Ozrl se je po obeh tovariših. Se vedno sta spala. Franci je bil obrnjen k zidu in je smrčal, Jožek pa se je v snu smehljaj. Morda je sanjal o domu, o šoli, morda o tovariših, ki se bore za zastavico.

Narahlo je odprl vrata, da niso zaškrpala. Bal se je, da bi se tovariša zbudila in spoznala njegovo namero. Trenutek je obstal pri vratih in se razgledal po dvorišču, da bi ne srečal bolničarke. Ni je bilo videti. Najbrž se mudi kje v štabu.

S počasnimi koraki je prišel na vrt. Delal se je, kakor da gre sedet na klopico, ki je pod širokim kostanjem. Pod kostanjem pa se je nenadoma ustavil.

»Ne delam prav,« ga je obšlo spoznanje. »Bolničarka skrbi za moje zdravje, jaz pa se ne zmečinim za njene nasvete. Brez njene vednosti hočem iti.«

Neodločno je obstal pod kostanjem.

Ali naj se vrne?

Vest se je začela oglašati v njem. Spoznal je, da ne dela prav. Najbolje bo, če se vrne nazaj v sobo.

»Za zastavico gre, za čast čete!« Zdelo se mu je, da vse okrog njega izgovarja te besede, da celo kostanj šumi o tem.

Naenkrat je preskočil ograjo in zbežal proti polju, odkoder se je slišal vesel smeh mladih obiralec.

Ko je Tinče zaprl za seboj vrata, se je Franci zbudil. Pomencaj si je oči in pogledal na Tinčovo ležišče: bilo je prazno.

»Kam je šel Tinče?« se je vprašujoče ozrl k Jožetovemu ležišču. Toda ta je spal. »Najbrž je šel na vrt. Pogledat grem, kje je. Lahko bi igrala šah.«

Stopil je k oknu in zagledal Tinča, ki je teklen proti polju. »Zdolgčasilo se mu je tu. Obirat gre.«

Stresel je Jožeta za ramena.

»Hej, vstani! Tinče je šel obirat hmelj. Greva še midva!«

»Glava me boli,« se je ta branil.

»Mene pa roka. Saj si videl, ko sem padel po stopnicah. Toda ni tako hudo. Nekaj bova že nabrala.«

Jožek je pomisljal.

»Če ne greš, grem sam. Navelič sem se že te sobe. Zunaj sije tako lepo sonce.«

»Pa pojdiva!« se je odločil Jožek. Prijela sta se za roke in stekla čez vrt.

Ko se je čez čas bolničarka Francka vrnila v ambulanto, jo je našla prazno. Ležišča so bila razmetana, fantov pa nikjer. Pogledala je na dvorišče. Nobenega. Tudi vrt je bil prazen.

Zaskrbelo jo je. Morda pa so šli obirat hmelj. Spomnila se je, da jo je zjutraj Tinče prosil, naj ga pusti, da bo šel s četo. Treba bo pogledati za njimi.

»Jim bom že pokazala,« se je težila. »Ne vrašajo nič, samo grejo. Navihanci ma!«

Prišla je na polje. Vesel smeh ji je udaril nanoti. Med obiraleci je zagledala žareče obraze svojih bolnikov.

Fizkultura

SSD SOBOTA — SD LENDAVALA

V nedeljo, 4. septembra je bila odigrana nogometna tekma med domačim moštvom SSD Sobota in SD Lendava. Tekma se je končala z rezultatom 4:1 v korist domačega moštva.

SOBOTA (mlad.) : POBREŽJE (mlad.) 1:2 (1:0)

Mladinsko moštvo Sobote je igralo v Mariboru na igrišču Studenci nogometno tekmo. Tekma je bila živahna in borbeno. Moštvi sta bili prilično izenačeni.

Moštvo Sobote je po Celecu prišlo v vodstvo, tako da je bil v prvem polčasu rezultat 1:0. V drugem polčasu je sodnik prisodil 11 m v korist Pobrežja in tako izenačil na 1:1. Po nadaljnji borbi za zmago je srednji napadalec Pobrežja izkoristil nespornost odbrane Sobote in porinil žogo v mrežo in s tem zasigural svojemu moštvu zmago.

Mladinsko moštvo je nastopilo v postavi: Tot, Antalic, Busan, Horoko II, Šapac, Celec, Borot.

SINDIKALNA REPREZENTANCA SOBOTE : FD LJUTOMER 3:6 (2:3)

Nogometna reprezentanca sindikata Sobote je gostovala v nedeljo, 4. sept., v Ljutomeru in odigrala proti domačemu moštvu FD Ljutomer nogometno tekmo.

V prvem polčasu sta bili moštvi enako vredni, toda zaradi pomanj-

OBVESTILO

Obveščamo vsa podjetja (urade, ustanove), da bodo z 10. septembrom 1949 začela poslovati naslednja gostišča službenih potnikov:

1. Krajevna gostilna Beltinci,
2. Krajevna gostilna Rogasčevci,
3. Krajevna gostilna I. Gor. Lenadava,
4. Krajevna gostilna I. Gor. Petrovci.

Gornja podjetja bodo izdajala hrano na nakazila službenih potnikov osebam, ki bodo na službenem potovanju. Isto tako je poskrbljeno za prenočišča osebam, ki bodo službeno v enem od navedenih krajev dalj časa zadržani, oziroma bodo prišla zvečer v navedeno gostišče.

Priporočljivo pa je, da se osebe, ko pridejo v omenjeni kraj, toda predvidajo, da bodo imela kosilo ali večerjo v tistem kraju oziroma gostišču, pravčasno predviden obrok naročijo; to pa iz razloga, da se dodeljene količine materiala pravilno uporabljajo.

Opozorjamo pa službeno potujoče, da brez kupona nakazila službenih potnikov ne morejo prejeti hrane po nižji ceni.

Uprava za gostinstvo in turizem pri OLO Murska Sobota

članarine, ki znaša četrtletno 25 din, še sedemdeset din posmrtnega fonda itd. četrtletno. V podružnico v območju okraja Murska Sobota je včlanjenih že preko 120 osebnih in rodbinskih upokojencev.

njih ne živijo več v starih porušenihih bajtah skupno z domačimi živalmi temveč v novih svetlih zgradbah v »Novem Sarajevu«, v novih naseljih z zdravimi in prijetnimi stanovanji. Občudovali smo vse to, saj je tudi vredno občudovanja! Od postaje pa do vseh koncov Sarajeva je eno samo gradilišče. Tudi tu se dvigajo ogromne tovarne in novi stanovanjski bloki. Vse je novo.

Potovanje smo nadaljevali pozno zvečer proti Dubovniku. Do spanja nam ni bilo. Novi in zmeraj novi dogodki so nas privlačili. Visoke gole planine so nam vzbujale iz trenutka v trenutek večje zanimanje in kmalu smo se znašli na obali našega Jadranskega morja. V gluboko dolino se vidi z vlaka obala in naše morje! Nehote smo vzklili: »Naše morje!«

Po dolgem poučnem potovanju smo se odločili, da se odpočijemo na našem morju. Tri dni počitka se nam je dobro prileglo.

Dubrovnik, zgodovinsko in staro mesto, ograjeno s trdnjavami rimskih gospodarjev, smo si temeljito ogledali, kajti zanimivo je bilo za vsakega in vsak si je tudi zapomnil, kar je videl.

Pot smo nadaljevali preko Splita, Reke, Ljubljane in domov. Prišli so najtežji trenutki, ki jih je doživel naš šolski kolektiv bilo se je treba ločiti. Prvi se poslovljajo tovariši, ki so doma s Primorskega. Marsikateremu mladincu ali mladinki je težko, vendar upajo, da se bodo spet našli na enomesečni praksi na Kočevskem in v Mariboru.

In res, čez par dni so se spet znašli na Kočevskem pri pospravljanju sena in na državnem šolskem posestvu na Srednji kmetijski šoli v Mariboru. Kako so se izkazali na praksi, nam pričajo pohvalne diplome in denarne nagrade, ki so jih mladinci dobili kot priznanje za svoje delo.

To nam pričajo nismo gojencev, ki so ga pisali ob zaključku svojemu upravniku, in ki ga objavljamo:

Mali log, 16. VIII. 1949

Dragi tov. upravnik!

Še to pismo Vam bomo skupno napisali rakičanski gojenci iz kočev-

kanja treninga in velike vročine je moštvo Sobote v drugem polčasu popustilo v tempu igre ter izgubilo z rezultatom 6:3.

DAN VODNIH ŠPORTOV NA KOPALIŠČU V MURSKI SOBOTI

V nedeljo, dne 4. septembra 1949, predpoldne ob 9 uri je v mestnem kopališču plavalno društvo Murska Sobota priredilo fizikalni dan v vodi. Nastopili so člani sindikata, mladinci, mladinke, člani in pionirji.

PIONIRJI:

33 m prsto: 1. Farič Janez 0.26, 2. Vratarič Janez 0.28, 3. Vrban L. 0.28

Stafeta 3 x 33 m: v postavi (Jug, Seruga, Farič) s časom 1.26.

PIONIRKE:

33 m prsto: 1. Kerčmar Olga 0.37, 2. Štivan 0.38, 3.

MLADINCI:

400 m prsto: 1. Koltaj 7.47, 2. Voroš 8.11, 3. Hradil 8.47, 4. Cipot 9.43. Stafeta 3 x 33 m: 1. (Hradil, Kramberger, Flegar) 1.13, 2. (Koltaj, Voroš, Vrban) 1.20.

MLADINKE:

33 m hrbtno: 1. Rues Marjeta 0.34, 2. Znidarič 0.59.

33 m prsto: je plavala brez konkurence nadarjena plavalka Rengel Vera 0.24.

50 m prsto: 1. Jezovšek 0.52, 2. Štivan 1.04, 3. Horvat 1.10.

Stafeta 3 x 33 m: (Rengel, Rues, Jezovšek) s časom 1.28.

ČLANI:

33 m hrbtno: 1. Meglič Vlado 0.24, 2. Dolgov Ivan 0.26.

50 m prsto: 1. Sagadin Vlado 0.40, 2. Kuplen Stefan 0.43.

50 m prsto: 1. Sagadin Vlado 0.45, 2. Svatina Slavko 0.46, 3. Cipot 0.50.

Nato so bili izvajeni skoki iz skakalnice, med katerimi se je odlikoval skakač Dolgov Ivan. Odigrana je bila tudi waterpolo tekma med domačimi igralci.

Dan vodnih športov je tako še kar dobro uspel, zelo pa je motilo pomanjkanje discipline ter slaba organizacija.

V nedeljo bo veliko zadržano zborovanje v Tešanovcih.

Zadružniki, frontovci, mlad na, žene vabimo vas

DOPISI

Gornja Lendava. V tem tednu je bil zaključek pionirskega taborenja, katerega se je udeležilo 24 pionirjev. Ob zaključku so priredili zaključno kulturno prosvetno večer. Pionirji so dali v tem programu 12 točk in sodelovali skoraj vsi. Pionirji so imeli več izletov in tudi

taborne ognje na gričih. Ogledali so si poleg gradu, drevesnice, kamnoloma tudi grobnico.

Murska Sobota. Ze v letu 1947 je bila v Murski Soboti ustanovljena podružnica društva upokojencev, ki ima sedež v Ljubljani. V to društvo so lahko včlanjeni rodbinski in osebni upokojenci. Podružnica skrbi za svoje člane v preiskbi s kurivom

in slično. Tako ima društvo tudi podporno ustanovo, ki daje članom v slučaju potrebe — ob nesrečah ali bolezni — posojilo v znesku 5000 dinarjev. Prav tako obstoja tudi posmrtninska ustanova, ki v slučaju smrti člana izplača njegovim naslednikom znesek 5000 din posmrtnine. Za vse te ugodnosti, ki jih dobivajo člani društva, plačajo poleg

Na poučni ekskurziji

(Nadaljevanje)

Omeniti bi bilo še marsikaj poučnega in zanimivega. V laboratoriju se vidi profil tankajšne zemlje, ki ima čez 80 cm rodovitnega »černozjama« v globino. Uslužbenke večje bilko za bilko posameznih žitaric in njihovih sort v šopke, meri se dolžina slame preiskujejo boleznimi na slani, šteje se zrnce v vsaki klasici, tehtja se hektolitrska teža zrna, teža 1000 zrn itd. Vsi ti podatki so potrebni v semenogojstvu za selekcijo, t. j. odbiro novih sort žitaric. Za nečisto odbranih sort žitaric imajo v skladišču posebne oddelke iz cimenta, da ne morejo zravnati miši, ker je tu vsako zrno dragoceno in vse se skrbno shranjuje. Imajo posebno vrsto-sorto sončnice, ki zraste do višine en in pol metra in ima lastnost, da tvori samo eno veliko glavo. Kratko steblo ima prednost pred dolgim zato, ker asimilira potujejo ro steblo po krajši poti in se porabijo za plod-namesto za zelene dele. »Take sončnice bi morali uvesti v Prekmurje,« je vzklil eden izmed gojencev, »in na ta način bi lahko izboljšali proizvodnjo sončnic.«

Za poslopji smo videli popolno meteorološko postajo prvega reda za poznavanje makro- in mikroklimi. V kmetištvi je posebno važno, da spoznavamo še klimo pri tleh in v zemlji, to je v prostorih, kjer rastline uspevajo. Ogledali smo si celo vrsto aparatov, termometrov, ki beležijo toploto v zemlji do 5 cm, 15 cm in 50 cm globine, 10 do 20 cm nad zemljo, največje ali najnižjo temperaturo dneva. Število sončnih ur beleži heliograf, kalorijske sončne toplote pa aktinograf, aktinometer pa beleži stonine. Vremenska postaja opazuje še padavine, vlažnost ozračja, izhlapevanje vode iz enega m² smer in jakost vetra in še marsikaj drugega. Vsi ti podatki so dragoceni v kmetištvi, ker je rast rastlin in živali odvisna od vremenskih prilik. Zato vremenslovje v naprednem kmetištvi igra veliko vlogo. Vsaka rastlina uspeva optimalno le pod

naiboljšimi pogoji svetlobe, zraka, toplote, vlage in zemlje.

Vse to nam je razkazoval in pojasnjeval tov. inženir, povedal nam je, da je ta postaja tudi obstojala v stari Jugoslaviji, da pa se ni razvijala, v njej je delalo samo okoli 10 strokovnjakov, zato se tudi ni mogla razvijati. Stala je na mestu, seveda na ta način tudi ni prišlo do nobenih uspehov, danes pa dela okoli 110 strokovnjakov in zaradi tega so danes doseženi lepi uspehi. Ker prej v stari Jugoslaviji nihče ni delal z zavestjo, niso mogli doseči vidnih uspehov. »Danes pa delamo, ker vemo, da delamo za sebe in pri tem delu nam ljudska oblast pomaga. Za svoje delo smo nagrajeni, kakor si zaslužimo in zato imamo voljo do dela.« je končal s povzemanjem ponosno, kakor bi delal za sebe in v svoji hiši.

Čas je mineval in mi se spet značimo na železniški postaji v vlakcu, ki je z nami zavlil v Novi Sad. V kratkem času, ki smo ga imeli v Novem Sadu, smo si ogledali mesto, v katerem so se ravno vršile priprave in se zbirale množice ljudi na proslavo obletnice srbske vstaje, kjer je govoril tov. Moša Pijade, član politbiroja CK KPJ. Udeležba je bila velika. Vojskovodni ljudje so to obletnico proslavljali, zavedajoč se, da proslavljajo obletnico svojega dela, kiterga so se udeležili v dnehi, ko je bila potreba in ko jih je naša Partija pozivala.

Po kratkem pregledu smo se napotili nazaj na postajo, odkoder nas je pot vodila naravnost v Rumo, kjer se nahaja velika srednja rudnarska šola z vzornim državnim posestvom. Našo posebno pozornost je vzbudil veliki letalski miting, na katerem smo imeli možnost videti naše letalstvo: lovce, dvomotorna letala, jedrilce itd. Mitingu je prisostvovala velika množica ljudi, navdušena in ponosna na svoje močno letalstvo v novi Jugoslaviji.

Klub temu, da smo se bili na letalskem mitingu, so nam misli že krožile

po mladinski progi, po kateri se bomo v kratkem peljali, ponosni smo bili že zato, ker jo je gradila mladina vse Jugoslavije in ker smo tudi mi mladina in se bomo peljali po svoji progi; med nami so bili tudi mladinci, ki so to progo gradili. Že ob treh zjutraj smo bili po konci, nas, ki se še po tej progi nismo vozili, je zanimalo, kakšna mora biti, saj se je o njej mnogo govorilo in pisalo. In res smo se znašli na njej; ničesar ni novega, le navadna proga kot vse ostale po naši deželi, samo eno posebnost ima, da je mladinska. Ob vseh progah, kjer smo se peljali, ni tistih velikih spominov dela kot na njej, tu se je videlo veliki v kamne sekani napisi, v vagonu se oglašajo mladinci-Bosanci, ki so se z nami peljali: »Tu je napis naše brigade! — Tu sem delal jaz, udarniška značka, ki jo nosim, je od tega mesta« itd. Vzbudili so se spomini tudi pri naših mladincih, ki so delali na tej progi. »Sedeninštridesetega leta sem jo gradil, danes pa se po njej vozim,« smo slišali pripovedovati. Res je prijetno poslušati našo mladino, ko govori o svojem delu tako ponosno. Največji tunel na mladinski progi je vzbudil še več spominov, tudi okoli njega je šel zmeraj polno velikih v kamen sekanih napisov, kar je dokument mladinskih delovnih brigad.

Ob dveh straneh proge in reke Bosne so se raztezala mala rodovitna polja, in na njih je bilo videti, da je prejšnja zaostala Bosna zaživela novo življenje. Sai redko kje najdeš, da bi ženske nosile »jeridre«, večinoma kolektivno obdelujejo svojo zemljo, mladina je skoro vsa v industriji, saj jih tudi potrebuje, ko je vsa Bosna eno samo gradilišče. Odpirajo se novi in novi rudniki in vzoredno s tem raste nova močna industrija. Bosanski kmetom, ki so prej živeli v bedi in siromaštvu, je danes odorta pot in dana možnost za razvoj kakor vsem narodom Jugoslavije. Danes niso več izostavljeni izkoriščanju. Danes zavestno gradijo to, za kar so dali veliki delež v Narodnoosvobodilni borbi. Razkrije se njihovo življenje in v tem, da danes že mnogi od

ske prakse. Spominjajoč se namreč našega skupnega življenja na šoli, zlasti pa onih prijetnih dni naše končne ekskurzije, nam postaja tesno pri srcu, ko se bliža čas, da se razidemo na levo in desno še zadnje skupinice dobrih sotovarišev.

Še dva dni in dokončali bomo našo veliko nalogo v proizvodnji sena. Vreme je bilo ugodno ves čas, razen teh par zadnjih dni, da nas ovira pri končnem delu pospravljanja sena. Zato smo uspešni prav veliko količino sena spravili, pokosili smo vse, kar je bilo v planu. Sedaj se bomo vračali na svoje domove na dopust.

Naše življenje je tukaj prav prijetno. Skupaj taborimo gojenci iz petih šol, zato nas je precejšnje število, nekaj časa nas je bilo 100, sedaj nas je še 85, ostali so se razšli zaradi priprav na srednjo šolo. Delali smo približno po 10 ur ali kaj več. Kosci tudi zgodaj zjutraj po pozno zvečer, grablince pa ob primeren času za sušenje. Po večerih smo še deležni kakšne kapljice sladkega vinca, nato se pa prijetno razlega pesem po laški dolini.

V nedeljo nas je obiskal po enotedenskem pričakovanju tov. razrednik, kakor je namreč sam obljubil v svojem pismu. Veseli smo ga bili, da nam je prinesel novice iz Rakičana ter da nam je izročil tudi spričevala, ki pričajo o naših enoletnih uspehih. Vesel nas je bil tudi on, le žal, da ni imel s seboj fotoaparata, da bi posnel ta naš enomesečni dom — hotel »Prepila«.

Vsekakor nam ho ostalo nizebrno v spominu naše življenje tukaj, kakor tudi življenje v Rakičanu in to pismo naj Vam prinaša končno še naš skupni pozdrav s Kočevskega. — Vsi gojenci Rakičanske šole.

(Sledi devetnaest podpisov gojencev naše šole)

Smodiš Koloman

kmetijska šola Rakičan